משנה · אחרונים · רש״ש · סדר קדשים

# רש״ש על משנה זבחים

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# רש״ש על משנה זבחים

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/רשש-על-משנה-זבחים/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

# תוכן העניינים


**פרק א** ..... 5
משנה א ..... 5
משנה ב ..... 5
משנה ד ..... 6
**פרק ב** ..... 6
משנה א ..... 6
משנה ב ..... 6
משנה ג ..... 7
**פרק ג** ..... 7
משנה א ..... 7
משנה ב ..... 7
משנה ג ..... 8
משנה ה ..... 8
משנה ו ..... 8
**פרק ד** ..... 8
משנה ג ..... 8
משנה ה ..... 9
משנה ו ..... 9
**פרק ה** ..... 9
משנה א ..... 9
משנה ד ..... 9
משנה ו ..... 9
משנה ח ..... 10
**פרק ו** ..... 10
משנה א ..... 10
משנה ב ..... 10
משנה ג ..... 11
משנה ד ..... 11
משנה ז ..... 11
**פרק ז** ..... 12
משנה ב ..... 12
משנה ד ..... 12
משנה ה ..... 12
משנה ו ..... 12
**פרק ח** ..... 12
משנה א ..... 12
משנה ב ..... 13
משנה ג ..... 13
משנה ד ..... 13
משנה ז ..... 13
משנה ט ..... 14
משנה יב ..... 14
**פרק ט** ..... 14
משנה א ..... 14
משנה ג ..... 15
משנה ו ..... 15
משנה ז ..... 15
**פרק י** ..... 15
משנה ג ..... 15
משנה ה ..... 16
משנה ו ..... 16
משנה ז ..... 16
**פרק יא** ..... 16
משנה ד ..... 16
משנה ז ..... 17
**פרק יב** ..... 17
משנה א ..... 17
משנה ב ..... 18
משנה ג ..... 18
משנה ד ..... 18
משנה ו ..... 18
**פרק יג** ..... 19

משנה א ..... 19
משנה ג ..... 19
משנה ד ..... 19
משנה ח ..... 20
**פרק יד** ..... 20
משנה א ..... 20
משנה ב ..... 20
משנה ג ..... 20
משנה ד ..... 21
משנה ו ..... 21
משנה ט ..... 21
משנה י ..... 21

# פרק א

## משנה א

**ברע"ב ד"ה אלא כו' אלא ה"ק אם כו' שנשחט לשם נדר** [**עי' פירש"י ובפי' הרמב"ם**]. משמע דאם שחטו לשם עולת נדבה או חובה אינו עולה ג"כ לשם נדרו. ואולי מדמה לה לחטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם דמסקינן לקמן (ט' ב') דפסולה. אבל יותר נראה לדמותו לתודה ששחטה לשם תודה אחרת דכשרה לקמן (ז) ע"ש בפרש"י ד"ה לא דידיה. וכ"מ לקמן בספ"ד במשנה דתנן והחטאת והאשם לשם חטא. דמשמע דשאר קרבנות לא בעינן לשם אותו דבר דוקא. וכ"מ במנחות (ב' ב') רש"א כו' שהקומץ מחבת לשם מרחשת מעשיה מוכיחין כו'. ואם איתא משכחת לה בכה"ג וע"ש בכל הסוגיא. ואגב עיוני תמהתי על מה שהשמיט הרמב"ם דין השוחט תודה לשם תודת חבירו דפליגי בה רבה ור"ח לקמן (ז):

**שם בא"ד אבל קרבנות צבור שנשחטו שלא לשמן עלו לצבור לשם חובה שהשחיטה מושכתן כו'** והוא מפי' הרמב"ם ותמה אני דבגמ' (ד' ע"א) מה לשינוי קדש כו' וישנו בצבור כביחיד וכן איתא בפסחים (ר"ד ס"א, ס"ב, ב'). אח"ז מצאתי לקצת מפרשים אחרונים שהרגישו בזה. וצ"ל שהם מפרשים דהא דאמר וישנו בצבור כביחיד היינו בשאר עבודות חוץ משחיטה. והם לא אמרו אלא בשחיטה דוקא. או דמפרשי כוונת הגמ' דש"ב לא שייך בק"צ אפי' לכתחלה כיון דאין בעליו מיוחדים. ובש"ק שייך עכ"פ לכתחילה. או דמפרשי דהא דסכין מושכתן למה שהן. היינו משום דלב ב"ד מתנה עליהם עי' לקמן (ו' ב') ובפרש"י וכ"כ התוי"ט אבל מדין תורה פסיל להו שלא לשמן אף בשחיטה ועמש"כ בביצה (כ' ב'). אמנם הרמב"ם בחבורו פט"ו מהל' פסהמ"ק תבריה לגזיזיה ומשוה לגמרי ק"צ לקרבן יחיד אף בשחיטה שלא לשמו:

**שם ד"ה וחטאת כו' מחטאתו אשר חטא שתהא לשם אותו החטא**. ועי' תוס' (ט' ב') ד"ה ושחט כו'. ותימה על התוי"ט שלא העיר עליו בזה:

**שם** [**בתורע"ק אות ה' ותמוה לי על הרע"ב והרמב"ם כו'**. נ"ב על פי' הרמב"ם כבר קדמו בזה הפנים מאירות (ועי' בח"נ) והשעה"מ בפט"ו מהל' פה"מ ה"א, ע"ש שהעיר ג"כ על המהרש"א בביצה ע"ש. וכן המ"ח העיר ג"כ על פי' הרמב"ם והרע"ב. מהגרמ"ש ז"ל]:

## משנה ב

**במשנה הבכור והמעשר כו'**. ק"ל מדוע לא קאמר נמי מעשר ששחטו לשם בכור כשר ואיפכא פסול דהא לקמן פ"י מבואר דבכור קדוש טפי ממעשר שקדושתו מרחם ונאכל לכהנים:

[**שם בתוי"ט ד"ה כשרים כו'**. ובגבוה מודה לרבנן כצ"ל. מהגרמ"ש ז"ל]:

### משנה ד

**ברע"ב סד"ה כיצד כו' ואין הלכה כר"א כו'** והוא מהרמב"ם מוכח דס"ל דפליגי ולת"ק אף בהולכה לחוץ פסלה מחשבה וכ"פ בחיבורו שם בסה"פ. וברש"י ד"ה אי תניא ואין מחלוקת בין ר"א לת"ק. ונראה לה"ר לפרש"י דסתמא דגמרא לעיל משני לא דקאי זר בראי עפרש"י שם. וע"ש במל"מ. אולם מה דסיים רש"י אלא אר"ש אבוה כו'. תמוה דסתם ר"א הוא בן הורקנוס. וכן אי גרסינן ר' אלעזר בל"י וכן הגיה הגרי"פ (וזה יותר נראה שהוא חבירו של ר"ש הנזכר לפניו אבל ר' אליעזר היה בדור שלפני פניו. ודלא כסה"ד שחשבו בר' אליעזר. ועמש"כ בס"ד בפסחים (ע"ז).) היינו בן שמוע. אח"ז ראיתי בהגהת הב"ח שגורס במשנה ר"א בר"ש וזה היה בבירור גי' רש"י:

## פרק ב

### משנה א

**במשנה ומחוסר כפורים ומחוסר בגדים**. גי' זו נראה ישרה בעיני התוי"ט (ונסתייע מפרש"י) ומסמיך כו' ע"ש. ול"נ עוד דנאות להסמיך מחו"כ לטבו"י דתרוייהו בני בקתא נינהו דלא נגמרו טהרתן. אכן בגמרא מוכח דהגי' הוא בהפך כאשר העיר הגרי"פ. ונ"ל דברש"י צ"ל הבד"א ובא לחלוק לנו בין טבו"י למחו"כ דבטומאות חלוקות הן:

**שם ברע"ב ד"ה עומד כו' הואיל ורצפת העזרה מקדשת וכ"ש מקדשין כו' וכ"ה בתוס' ובפי' הרמב"ם**. אולם ברש"י ד"ה הואיל וד"ה וכ"ש נראה דגרסתו היתה מקודשת מקודשין והתוי"ט לא דק בהעתיקו פירש"י על פי' הרע"ב. ובדוחק יש לכוון גם פירש"י לפירושם:

**שם בתוי"ט ד"ה קבל בשמאל כו' וחכמים למדין יד מאצבע הרמב"ם**. ותימה דהרי מבואר בסוגיין (כ"ד ע"א) דמאצבע גופיה דכתיב בקבלה (דסברי דבאצבעו אולקח דכתיב לפניו נמי קאי כדאיתא לקמן) ילפי. ועוד דלא מצינו כתוב יד בקבלה. ועוד דיד מיד גופיה דכתיב גבי מצורע עשיר גבי שמן ילפינן כדלקמן ובמנחות (י'). ועי' בלשון הרמב"ם עצמו דלא כתב כן:

### משנה ב

**במשנה או מקצת אימוריו**. ק"ל מדוע לא תני כזית מאימוריו כדתני באכילת בשר או כזית מבשרו. דהא גם בהקטרה בעינן כזית דוקא עי' ס"פ ובפ' דלקמן (ל"ה) במשנה וכדיליף לה בר"פ הקומץ רבה בגמרא. ולקמן (כ"ט ב') במשנה איתא זה הכלל כל

השוחט כו' דבר שדרכו להקטיר כזית כו'. ובגי' שבמשניות ליתא גם שם תיבת כזית. אולם בגמרא ס"פ מוכח דגרסי' שם כזית ע"ש היטב:

**שם לזרוק דמו למחר**. כלומר חוץ לזמנו. דאפי' חשב לזרוק בלילה ג"כ פיגול כדאיתא בגמרא לקמן (נ"ו ב') ועי' בפ"ב דמנחות מ"ב בהרע"ב ותוי"ט שם ד"ה לאכול:

**שם לאכול בשרו למחר**. עפרש"י. ולעד"נ דמצי איירי אף בשלמים ור"ל דחשיב לאכלו כל יום המחרת דהיינו אף בלילה שאחריו דגם היא נכללת בשם מחר (ובפרט בקדשים שהלילה הולכת אחר היום) וראיה לזה מלקמן (נ"ו ב') יכול יהו נאכלין לאור שלישי כו'. ואע"ג דלא כתיב רק ביום זבחכם יאכל וממחרת וע"ש בפרש"י:

### משנה ג

**במשנה חוץ למקומו פסול ואב"כ**. בתוי"ט מביא ע"ז קרא דקדושים ע"ש. ותמיהני דהלא רבא מסיק בסוגיא דלעיל (כ"ח ב') דכולהו מקרא אריכא (דפ' צו) אתיין ועי' לעיל (כ"ג ב') תד"ה עון פיגול:

**שם ובלבד שיקרב המתיר כמצותו**. בתוי"ט העתיק לשון רש"י דמעילה כדכתיב גבי כשר יצרה לכפר עליו. ולא הרגיש כי מקרא זה איננו. וצריך להגיהו ונרצה לו לכפר הכתוב בריש ויקרא. ומה שהביא הוא קרא דלרצונכם כו' דכתיב גבי קרא דלא יצרה. תמוה דקרא זה דפ' קדושים אוקמיה אחוץ למקומו לעיל בד"ה חוץ למקומו. ואולי לסימנא בעלמא נקטיה. ובפסחים (ס"א ב') מביא רש"י קרא דמיום השמיני והלאה יצרה:

## פרק ג

### משנה א

**במשנה ובטמאים**. בתוי"ט ולא כי"נ דל"ג דהא כו'. אנכי שמעתי בשם גדול אחד ליישב קושיית התוס' על הלכות א"י שכ' דנשים לא ישחטו מדוע לא קאמר הש"ס משום דבעי למיתני נשים. ואמר דפי' כל הפסולים היינו הנך דחשבינהו בפרק דלעיל. והתם הוזכר טמא. אבל לא נשים. וממילא לפ"ז מאן דל"ג כאן ובטמאים לא משתבש. אמנם לשון הגמרא משום דקבעי למיתני טמאים למ"ה:

### משנה ב

**במשנה נתנו ע"ג הכבש**. בתוי"ט כיון דהבעלים נתכפרו כדתנן ברפ"ב. ל"ד. דבמשנה איתא סתם פסול. אלא דשמואל הוא דאמרה שם בגמרא והביאו הר"ב שם:

### משנה ג

**במשנה לאכול כח"ז ולהקטיר כח"ז כשר כו'**. ובתוי"ט וצ"ע דהא תנינא לה חדא זימנא בס"פ דלעיל. הנה כבר הקשה רש"י בכיוצא בזה ברפ"ג דמנחות ותירץ דלר"א איצטריך כו' והביאו התוי"ט שם. וה"נ דכוותיה. ואף דמלשון רש"י שם משמע דלא בא לתרוצי רק בבא דלאכול ולהקטיר פחות מכזית. מ"מ בתירוצו מיושבת גם בבא זו וכ"מ שם מציון התוי"ט. אמנם ק"ל דבתירוצו עדיין לא יתיישב לר' ירמיה שם בספ"ק דמוקי מתניתין דהתם כר"א א"כ כבר ידעינן משם דאף ר"א לא גזר בכזה. וכן הכא יקשה לר' ירמיה דמוקי מתניתין דס"פ דלעיל כר"א ע"ש בגמרא:

### משנה ה

**ברע"ב ד"ה לאכול שליל כו' דשליל ושליא לאו גופה דזיבחא הוא**. העתיקם מפרש"י במשנה. אבל ל"ד במחכ"ת. דלר"א ע"כ הטעם משום שאין דרכה ליאכל הוא וכמו שפרש"י כאן והסכימו גם התוס' ע"י. ומה שלא פי' כן במשנה הוא מפני דהגמרא לפניו ולכן מפרש כפי הס"ד וכמה שכתב התוי"ט בכ"מ:

### משנה ו

**בתוי"ט ד"ה שחטו ע"מ כו' וצ"ע כו'**. עפרש"י ד"ה ולפלוג בליתן כו' ור"ל דממחשב ליתן בחוץ את הניתנין בפנים לא מקשי משום דמתורץ במה שאמר כבר דסבר שלא במקומו כמקומו דמי ועי' תוס' לעיל (כ"ו ב') ד"ה אמר שמואל ולפלא בעיני שנשמטו מכ"ת פרש"י והתוס' שהזכרתי:

## פרק ד

### משנה ג

**במשנה לוג שמן של מצורע רש"א אח"ע משום פיגול**. התו"ח כתב דלחכמים דלעיל דס"ל דאין פיגול בנסכים כלל מ"מ בלוג שמן של מצורע מודו דנתפגל במחשב בשעת מתן שבע ובמתן בהונות (משכ"כ במתן בהונות לא נראה כלל כדמוכח לקמן (מ"ד סע"א) בגמרא ובפרש"י. אבל בשעת מתן שבע לכאורה יש מקום לומר כן וכרב יוסף שם אליבא דרבי). ויש להוסיף עוד דר"ש דס"ל דאין בו פיגול כלל אזיל לשיטתו לקמן דכל שאינו על מזבח החיצון אח"ע משום פיגול. וביותר לפמש"כ התוס' במנחות (ע"ד ב') ד"ה איכא מתנות שהיו על הפרוכת. רק דלפ"ז יקשה על הרמב"ם שפסק כר"ש. אולם אישתמיטתי' דהא דרב יוסף איפרך שם ואסקינן דלכ"ע אין מתנותיו מפגלין:

**שם ברע"ב ד"ה לוג שמן**. שיריו נאכלין עתוי"ט. ול"נ פשוט דכוונתו משום דאין פיגול נוהג אלא בדבר שיל"מ בין לאדם ובין למזבח. ומה"ט פסק הרמב"ם דפרים ושעירים הנשרפים אין פיגול בבשרם כאשר הבאתי לעיל (ל"ה) ע"ש. ולכן אנכי תמה על הא דאיתא לקמן (מ"ד ב') בברייתא לוג שמן כו' ח"ע משום פיגול מפני שדם (האשם) מתירו לבהונות והכי הל"ל שדם מתירו לשיריו לאכילת כהנים:

### משנה ה

**בתוי"ט ד"ה ר"י מחייב ומכאן סתירה כו'**. עי' בבה"ז שיישב בטוב דברי הכ"מ:

**שם ד"ה העצים כו' או הקריב עצים כו'**. הרמב"ם. נראה משום דמשמע ליה דבאכילת עצים אפי' לת"ק פטור דלא שייך בהו אכילה כלל וכמש"כ התוי"ט לעיל במ"ג בד"ה והלבונה. אבל קשה דמ"מ ה"ל לפרושי בלבונה וקטורת ג"כ לענין הקרבה נמי. ועוד קשה דבגמרא מוכח דלא מיירי אלא באכילה:

### משנה ו

**במשנה אר"י כו' שהוא תנאי ב"ד**. כה"ג אמר ר' יוסי עצמו בסוף טבול יום ובפ"ז דדמאי מ"ג:

## פרק ה

### משנה א

**ברע"ב ד"ה שחיטתן בצפון כו' שלאחר שקבל כהן אחד למקצת דם בידו היה כהן אחר מקבל הדם בכלי**. ול"ד אמנם בגמ' איתא אחד ביד ואחד בכלי אולם במ"ח בפי"ד דנגעים איתא א' בכלי ואחד ביד וכ"ה בתו"כ ובתוספתא שם פ"ט הובאה שם בר"ש ובא"ר איתא להדיא זה שקבל בכלי מקבל תחלה וזה שקבל ביד מקבל אחריו ואם שינה כשר. והרמב"ם בפ"ד מהל' מחכ"פ ה"ב לא ביאר ג"כ דלכתחלה צריך לקבל בכלי תחלה. רק בזריקה על המזבח כתב שתהיה תחלה ואח"כ על התנוך ובהונות ע"ש וצ"ע:

### משנה ד

**בתוי"ט ד"ה ק"ק כו'**. ואני אומר דאף יוצא כו'. ואני אומר דפשוט דכוונתם על יוצא דחוץ לקלעים ועי' לקמן (ס"ד פ"ט) בגמרא:

### משנה ו

**במשנה שחיטתן בכ"מ בעזרה**. בתוי"ט כ' ויל"ד אמאי שינה כו'. לי יש דקדוק יותר בהא דלקמן רפ"ו (ס"ג) דתני נקמצות בכ"מ בעזרה ונאכלין לפנים מן הקלעים. אבל נ"ל משום דלאכילה לא בעינן לפני אה"מ וכשר אפילו צידי צדדין כדמסקינן לקמן (נ"ו)

להכי תני לפנים מן הקלעים לכלול גם אותם. משא"כ בשחיטה שפסול צ"צ כמבואר שם ופרש"י כגון לשכות להכי נקיט עזרה דמשמעה מקום הגלוי ולמעוטי הלשכות. אך ק"ק דהא אפי' לשכות הבנויות בחול דהמה חוץ לקלעים רק דפתוחות לקדש אוכלין שם קק"ד כדאיתא שם. וי"ל כיון דפתוחות לפנים ואין יכולין להכנס בתוכן אלא דרך פנים שפיר גם הם נכללין בשם לפנים מן הקלעים. ודע דבתוי"ט ד"ה בכל העיר בסופו שכתב וה"נ קשה דה"ל למינקט חוץ ממחנה ישראל. ט"ס וצ"ל בכל מחנה ישראל כל' המשנה בפרק בתרא:

[**שם בתוי"ט ד"ה לנשיהם ולעבדיהם כל הנאכלים לכהנות כו' כצ"ל**. מהגרמ"ש ז"ל]:

### משנה ח

**במשנה שינה באכילתן כו' ונאכלין בכל העיר כו'**. יל"ד שהרי הפסח נאכל ג"כ בכל העיר. ואולי רמז התנא בזה דהפסח אינו נאכל בשתי מקומות עי' בפסחים ס"פ כ"צ. והא דלא חשיב לה הכא בפסח כמו שחשב שאר הדברים שחלוק מהם דלא חש להאריך כיון שכבר באר זה במקומו במס' המיוחדת לו ודי לו כאן ברמז מעט ונכון בס"ד:

[**שם בתוי"ט ד"ה לשני ימים כו' אלא מהדר אמר הכתוב לך יהיה דלא כו' כצ"ל**. מהגרמ"ש ז"ל]:

## פרק ו

### משנה א

**במשנה המנחות כו'**. קשה מ"ט מפרשן קודם לקרבנות העוף הלא הם קודמין להן כדלקמן פ"י. ועי' לקמן (ס"ד ב') תד"ה חטאת. ואולי משום דזוטרן מילייהו הכא דכל פרטי דינייהו מפורשין במקומן במס' מנחות והכא לא תני להו רק אגב דתני בפרק דלעיל מקומן של עבודות הזבחים ומקום אכילתן דהנאכלין וזמנן ולמי. פסיק ושדי להו. וק"ל דלא תני בחטאת העוף דיני אכילתה:

**שם ברע"ב ד"ה לפנים מן הקלעים**. דכתיב כו' וסמיך ליה כו' כ"כ רש"י. הן בפרשת וזאת תורת המנחה גופה כתיב תאכל במקום קדוש בחצר א"מ כו' כל זכר כו'. וכה"ג דקדק התוי"ט אחריו בפרק דלעיל גבי אשם. ואולי י"ל (גם דקדוק התוי"ט) משום דהכא כתיב ולכל גבייהו:

### משנה ב

**במשנה ושירי הדם**. ופרש"י ואחריו הרע"ב של חטאות החיצונות וכ"כ התוס' לקמן (ס"ד). ולכאורה ה"נ כיון דתני סתמא משמע אף מחטאות הפנימיות. וכמ"ק בגמרא

דמביא ע"ז קרא דכתיב בפהע"ד לבד. וס"ל להאי תנא דכוליה מזבח בצפון העזרה קיימא ולכן נותן על יסוד מערבי שבקרן דרומית עי' לעיל (נ"ג סע"א):

## משנה ג

**במשנה עולין דרך ימין ומקיפין**. נראה פי' הגם שא"צ אלא לקרן דרומית מזרחית כגון בעולת העוף. לאחר שיגמור עבודתו שמה אינו חוזר על העקב אלא מקיף כל המזבח לימינו אף לחנם משום כל פינות כו' וכ"נ מפרש"י בסוכה. וכמ"ק מהא דלג"ד אלו אי לאו טעמא דיתעשנו היה מקיף דרך ימין חנם כל הרוחות השלשה. ופרש"י והרע"ב בכאן בשביל צרכי עבודה כו' תמוה בעיני. וכן אינו מדוייק לשונו ביומא (מ"ג ב') במשנה ד"ה בכל יום כהנים שכ' ומקיף את המזבח לעבוד:

**שם חוץ כו' שהיו עולין ויורדין על העקב**. הלשון תמוה דהעיקר חסר דלא תני איך היו עולין אם דרך ימין או דרך שמאל (ועי' לקמן ס"ד ב') לשון הברייתא. ונ"ל דחסר ב' תיבות וכצ"ל עולין דרך שמאל ויורדין עה"ע וכלשון הברייתא שהובאה בסוכה (מ"ח ב'). ועוד אני אומר דשם בסוכה צ"ל תנן התם במקום ת"ר והכוונה על המשנה שלפנינו. וע"ש בתד"ה ועולת העוף (שבע"א):

**שם בתוי"ט ד"ה וחוזרין**. ותוס' כתבו דטעמא כו'. הן כפי העתקתי לשון רש"י אין ביניהם כלום. אבל בתוס' סוכה שם העתיקו לשונו שלא ירבה בהלוך בחנם ע"ש:

## משנה ד

**ברע"ב ד"ה היה מתמצה שמקרב ב"מ כו'** ברש"י שמקיף ומקרב כו' ובריש מנחות (סד"ב) פי' רש"י מיצוי סוחט בין אצבעותיו וניצוק הדם הולך למרחוק. ונ"ל ראיה לפירושו דכאן מלקמן בגמרא (ר"ד פ"ח) דמגע להו (פי' לכותל מזבח כשמזה) ופריך הזאה היא מיצוי היא. וכן במשנה דלקמן נטל את הראש והקיף בית מליקתו למזבח. וזה יש לדחות די"ל דדוקא הראש שהוא קצר וקשה צריך לדחקו לכותל (ובזה נדחו דברי התוס' לקמן (ס"ה) בד"ה דמו ועמש"כ שם). ואדרבה משם ראיה להפך. מדל"ק כן ברישא במיצוי הגוף. אבל לכאורה יש להכריע כפי' דמנחות מהא דלעיל (ט"ו) אלא חטאת העוף דפסולה בה מחשבה לר"ש המ"ל כו' ואי בתר דנפיק דם איתעביד מצותה מאי קושיא דלמא מדפריש ועד דמטא למזבח. ואי כפי' דהכא יקשה מעולת העוף דלית בה אלא מיצוי:

## משנה ז

**במשנה כיצד קרב המתיר כמצותו כו' כיצד ל"ק המתיר כו' או שמלק ומיצה הדם חוץ למקומו כו' ובסוף המשנה לאכול כח"ז ולהקטיר כח"ז כשר כו'**. עי' בכ"ז מש"כ

בגמ' (ל"א ב') בס"ד. ומש"כ התו"ח כאן דאם חשב סתם חוץ לזמנו מ"מ הוי פסול ע"ש. לא מחוור בעיני דהרי בגמרא שם אמר רבא בר ר"ח וא"א אויר מזבח כמזבח דמי עולת העוף דפסלה במחשבה המ"ל. מדלא קאמר דמפגלה וקאמר דפסלה משמע דאפי' פסול לית בה:

## פרק ז

### משנה ב

[**בתוי"ט ד"ה כמעשה כו' והלכך כיון דבהבדלה ליכא פסולא כלל כו' כצ"ל**. מהגרמ"ש ז"ל]:

**בא"ד בסופו**. ואי איתא דמתני' ראב"ש היא בלא"ה כו'. לכאורה לראב"ש מאי מהני הא דשינה במליקה לר' יהושע להוציאה מעולת העוף. אם במאי דלא הבדיל הא אמרי דלא פסל בה. ואם במאי דמלקה למטה הא כתב לקמן דלשיטתם לכ"ע לא פסל בה:

### משנה ד

**בר"ב ד"ה ומה חטאת העוף כו'** [כשעשאה לשמה כו' כצ"ל. מהגרמ"ש ז"ל]:

### משנה ה

**במשנה כה"פ שמלקו כו' וא"מ בבה"ב**. בגמ' איתא הך בבא בראש המשנה. ומהא דקאמר בגמרא לקמן (בע"ב) לרב האי כל לאתויי שמאל ולילה ותני והדר מפרש. משמע כגי' המשב"ג:

### משנה ו

**במשנה ק"ו אם נבלת בהמה כו' נה"ע שא"מ כו'**. עי' לעיל (נ' ב') תד"ה מה נבילת שתמהו הא א"ל מה לנבלת בהמה שא"מ בבית הבליעה כדלקמן בגמרא:

## פרק ח

### משנה א

**במשנה ברובע ונרבע**. עי' בפי' הרע"ב. ומה שהוסיפו בד"ח בדבריו מלת של. נראה שבוש וכן בפי' הרמב"ם אשר ממנו לקח הרע"ב ליתא. וכוונתם פשוטה דר"ל שהיה הרובע או הנרבע והנהרג עובד כוכבים דאז אין הבהמה נהרגת עי' רמב"ם פ"ט מהל' מלכים ה"ו. ודע דמה שחדשו לנו הרמב"ם והרע"ב דקודם שנגמר דינו אסור לגבוה. יש לו מקור נאמן מהגמרא ר"פ כל האסורים לפי' הראשון של התוס' שם בד"ה טול. אך ע"י עובד כוכבים לא ראיתי עדיין מקורו. ואולי דחילייהו מהא דקרא סתמא כתיב מן

הבהמה להוציא את הרובע והנרבע ומן הצאן להוציא את הנוגח. ממעטינן כל הני דליכא בהו סקילה ועי' תד"ה ע"פ עד אחד. שוב נזכרתי שגם זה גמ' בר"פ אין מעמידין לוקחים מהם בהמה לקרבן וא"ח לא משום רובע ולא משום נרבע. דמשמע דאם ידעינן שכן הוא נאסרים לגבוה. וממילא מוכח גם הא דלא נגמר דינו. [וכמו כן מהא דנפסל ע"י ע"א] ועמש"כ לקמן (פ"ד) דברים הסותרים לכאורה לזה. אבל דעת לנבון נקל לחלק ביניהם: **שם בתוי"ט ד"ה כל הזבחים כו' ואי אשמעינן הכא דלגבוה דמאיס אבל להדיוט אימא ה"נ דליבטלו כו'**. ונראה דל"ד במחכ"ת דהא מהכא שמעינן דאפי' להדיוט לא בטילי מדקתני ימותו ולא תני תקנתא דירעו וימכרו כמו בבבא הסמוכה וכמו שפרש"י בד"ה אימא ניבטלי אבל לגי' דהכא א"ש דר"ל דכיון שנתערבו בקדשים להכי מאיסי אפי' להשהותן עד שיוממו ויפדו. וע"ד שאמרו בתמורה חדא בחולין וחדא בקדשים וצריכי דאי אשמעינן גבי קדשים משום דמאיסא ע"ש. ושם בתמורה קאי ארובע וחבריו דתנן הכא דאינן אסורין אלא להקדש ע"ש:

## משנה ב

**בתוי"ט ד"ה זה יקרב כו' והרמב"ם פ"ו מהל' פסוה"מ כ' כו' שיתן האחד חלקו לחברו**. וק"ל הא בפסחים (פ"ט ב' וצ') איתא דאינו יכול למכור וליתן עולתו ושלמיו שהפריש לעצמו ופסקה הוא ז"ל בפ"ד מהל' מעילה ה"ח. ומש"כ התוי"ט שלמד כן מדר"ש כו' אינו כלום דהתם בתחלת הקדש ודאי מצי לאתנויי. ומש"כ עוד ואע"ג דהתם הלכה כר"ע כו'. תמוה דהתם ה"ט משום דבעינן או הודע אליו חטאתו. ולפי שיטתו היה יכול להביא מסתם מתניתין דרפ"ח דנזיר שהביא לעיל מהתוס':

## משנה ג

**במשנה חתיכות בחתיכות קדשי קדשים כו' יאכלו כחמור שבהן**. לכאורה עולה נמי קק"ד והלל"פ קדשי קדשים הנאכלין. אבל עי' בפ"ז דשקלים מ"ג שעולה נחתכת לאברים. והנאכלים לחתיכות. ולכן כיון שאמר חתיכות ממילא מובן דמיירי בנאכלין. ובמשנה הסמוכה דקדק ג"כ התנא למינקט אברי כו' ונכון בעז"ה:

## משנה ד

**ברע"ב ד"ה יתן למעלן כו'** [שתי לחם מן השאור ובכורים מן הדבש כצ"ל. מהגרמ"ש ז"ל]:

## משנה ז

**בתוי"ט ד"ה בדם הפסולים פי' הרע"ב כו' וה"ה בדם כו' ורש"י כתב כגון בדם רובע ונרבע או שנשחט כו'**. ק"ל דהא לרב זביד לקמן בגמרא (ע"ט ב') ע"כ צ"ל דנותנן לשם מים בעלמא וכסברת ר"א לעיל באברי חטאת (עי' תד"ה בדם בהמה ושם ד"ה במאי

קמיפלגי). וכן לר"פ שם אינו אלא משום גזירה. והא ר"א גופיה מודה לכ"ע ברובע ונרבע ולמתניתין ג"כ בבע"מ. וע"כ טעמא משום דמאיסי כדלעיל וא"כ בדם נמי וכדלקמן (פ"א) בברייתא בדברי ר"י. ואולי לזה כיון הרע"ב שהשמיט רובע ונרבע שבפרש"י ודלא כהתוי"ט שכ"ע וה"ה כו':

## משנה ט

**ברע"ב ד"ה רואה אני כו'. ומפני שמצוה כו' כ"כ רש"י**. לכאורה לא היה צריך לזה דבלא"ה הכי שפיר טפי. דעתה כשיחזור ויתן למטה לא נצטרך לומר שמה כאילו הן מים אלא דתעלה לו לשפיכת שיריים וכמו דמסיק. משא"כ אם יקדים למטה נצטרך לומר גם שמה רואין כו'. אבל הא דתעלה לו לשפיכת שיריים שכ' איננו אליבא דהלכתא וכמו שפסק הרמב"ם בפ"ב מהל' פהמ"ק הל' י"א כרב יוסף לקמן (פ"א) דשפיכת שיריים צריכה איצטבא ע"ש. ולהכי לקמיה כוון יפה במה שפי' באם לא נמלך ונתן כשר. העליון. והשמיט סיומא דברייתא (שם בע"ב) דיחזור ויתן למטה שהביא התוי"ט. דלר"י לרבנן ישפך לאמה. והברייתא מיירי דאיערב חטאת בשיריים כמבואר שם בגמרא. ודברי הרמב"ם בזה צ"ע וע"ש בלח"מ והתוי"ט לא חלה ולא הרגיש בזה. וכן שפיר דק רש"י לפרש לקמן בדברי ר"א שאמר ינתנו במתן ארבע. ורואה כו' כאילו הן מים. ולא פי' דעולה לשפיכת שיריים. אבל ק"ל לאביי ולרשב"ל דס"ל מקום עולה מקום שיריים. וע"כ צ"ל כמש"כ התוס' שם ד"ה אבל. וא"כ אמאי פליג ר' יהושע שם:

**שם בתוי"ט ד"ה ואם לא נמלך בסופו**. אבל לר"א ל"ק כו' דס"ל דא"ב. תמוה דהא אוקמינן ליה בכוס בכוסות וכמ"ש בעצמו לקמן בדבור הסמוך. וא"כ ודאי נתן גם מן (הניתין) [הניתנין] למטה למעלה וכבר נתכפר. הכי הל"ל דלדידיה ל"ק מטעם דנתן לשם מים וכדאיתא בתוס' שם:

## משנה יב

**במשנה שהציץ מרצה על הטמא כו'**. ופי' הרע"ב (הוא מהרמב"ם) דילפינן מן איש אשר יקרב כו' אל הקדשים כו' וטומאתו עליו כו'. ק"ל דהרי האי קרא איירי בטומאת הגוף וקי"ל לעיל (כ"ג ב') עון מקדישים לא וי"ל:

# פרק ט

## משנה א

**ברע"ב ד"ה ר"ש ס"ל בנסכים ש"ז כר"י כ"כ רש"י**. ומ"מ א"ב מנחת נסכים ש"ז דלר"י ל"י ולר"ש ירדו כמו שנתבאר בגמרא:

### משנה ג

**במשנה הרובע כו'**. התוי"ט דקדק מדוע לא תני הנוגח כמו בר"פ דלעיל. ולולי דמסתפינא הייתי אומר דלר' יהודה דפוטר שור ההקדש מן המיתה בב"ק (מ"ד ב') ה"ה דמותר להקרבה. ול"ד לעל פי עד אחד או עפ"י הבעלים דהתם שור בר מיתה הוא אלא שמחוסר עדים. והכא כולהו איירי כשאירעו פסולייהו לאחר שהוקדשו כמש"כ התוס' לקמן (ע"ב) בד"ה ומוציא. ועמש"כ בר"פ דלעיל בס"ד:

### משנה ו

**ברע"ב ד"ה ואין מועלין**. דכיון דה"ל כמעוכלין כו' כ"כ רש"י. זה אינו מספיק דהא אף באפר מועלין עד שתצא לבה"ד כדתנן בפ"ב דמעילה אלא הכא משום דפקעו ואין מצוה להחזירן:

### משנה ז

**במשנה כלי הלח כו' ומדות יבש כו'**. עי' רש"י ותוס' שנדחקו. ולעד"נ לפרש כלי מלשון וכל בשליש (ישעיה מ') וזהו דאשמעינן שמואל ל"ש אלא מדות אבל מזרקות כו'. (ותמיהני על פרש"י ויותר על הרע"ב אחריו שפי' כלי הלח קערות ומזרקות נגד דברי שמואל. שוב התבוננתי בפרש"י וראיתי דמפרש דשמואל לא קאי אלא אסיפא אהא דאין כלי הלח מקדשות את היבש). ואולי שהונח מתחלה שרש כול על מדידת הלח. ומדוד על מדידת היבש. ואין סתירה מן מי מדד בשעלו מים. (ועי' תוס' מנחות ח' ב' ד"ה כלי הלח). וכל בשליש עפר הארץ. דגדולה מזו מצינו דאותיות שהן ממוצא אחד או הדומות בכתיבה וכיוצא באים לפעמים זו תחת זו כמו שנתבאר בספרי המדקדקים ומפרשי התנ"כ. ועוד יל"פ דהתנא רוצה לאשמעינן דכלי שאין לו תוך אינו מקדש (דכ"מ במנחות ע"ח ב') מב' לישני דר"פ ע"ש. ועי' עוד שם (בדף י"א) בעי ר"פ דבקיה כו' מאי תוך כלי בעינן כו' (ובדף פ"ז ב') בבעי' אחרונה דרמי ב"ח (מר"ח) וכלי הלח ודאי יש לו תוך אבל כלי יבש אפשר להיות בלתי תוך. לכן קאמר מדת היבש וכלי מדה א"א בלא תוך. ואולי לזה כוון התוי"ט:

## פרק י

### משנה ג

**בתוי"ט ד"ה דמו ואמוריו כו' ויראה לי דמתניתין אליבא דר"א כו' וכ"מ בסוגיא**. ל"ד דז"א אלא לפי דקס"ד דפלוגתייהו בדהדר עיילינהו. אבל לר"פ דמוקי בדאיתנהו אבראי ורע"ס דזריקה מועלת ליוצא לענין מעילה כו'. ולאפסולי ודאי מיפסלי. עי' בהראב"ד פ"א

מהל' פהמ"ק הל' ל"ג ובתוס' במעילה שם בסה"פ. א"כ ר"א ור"ע שוין בזה. ולהרמב"ם שם יש קצת מקום לדבריו:

### משנה ה

**ברע"ב ד"ה ובאין בכסף שקלים**. ואתי אשם תלוי כו' בגז"ש בערכך כו' וכ"כ הרע"ב בכריתות פ"ו מ"ו. ונ"ל דל"ד דלפי המתבאר לעיל (מ"ח) וע"ש בתד"ה גמר. ובכריתות (כ"ב ב') לרבנן דר"ע שם דהל' כוותייהו לא ילפינן א"ת אלא מואם נפש ו' מוסיף על ענין ראשון. וע"ע מש"כ לעיל (מ"ח):

### משנה ו

**ברע"ב סד"ה וחכמים אומרים כו'**. ונראה דתדיר קודם. וכתב התוי"ט טעמו משום דתדיר מקרא נ"ל אבל למקודש ל"ל קרא כו'. לכאורה אישתמיטתיה גמרא דהוריות (ס"ד י"ב) וכל המקודש מחבירו קודם א"ח מנלן דתניא וקדשתו כו' והביאה ג"כ הרע"ב שם עי' תשובת ש"א סי' כ"ח. אבל נ"ל דכוונת הגמרא שם איננה אלא להביא ראיה מתדבר"י דהקדמה הוא מענין קדושה ולכן ממילא מוכח דדבר המקודש יותר ראוי להקדימו לדבר שקדושתו פחותה ממנו:

### משנה ז

**במשנה רשאין לשנות באכילתן כו'**. עתוי"ט שנדחק בפירוש לישנא דלשנות. ול"נ דהכוונה דיכולין לשנות אכילתן מאכילת המזבח דהיא דרך צלי על האש אבל הם רשאין לאוכלן צלויין ושלוקין כו'. והתוספתא שמבארת במנחות הוא לרבותא יותר דהא מחבת ומרחשת ומאפה תנור כבר הן מתוקנות לאכילה ואפ"ה רשאין לשנותן לאיזה אופן שירצו:

## פרק יא

### משנה ד

**ברע"ב ד"ה זה חומר**. אכיבוס קאי כ"כ רש"י. אבל הרמב"ם מפרש דקאי נמי אשבירת כ"ח. ולומר דבשאר קדשים אף כ"ח סגי במריקה ושטיפה. וכ"כ בחבורו בפ"ח מהל' מעה"ק הי"ד. ולכאורה קשה מהא דאמרי' בפסחים (למ"ד ב' ושם) התורה העידה על כ"ח שא"י מידי דופיו לעולם. והרי מהני בהו מו"ש בשאר קדשים. וי"ל דקדשים שאני מפני דהתירא בלעו כדמשני ר"א בשלהי מס' ע"ז לענין שפוד ואסכלא. ומ"מ ילפינן לענין איסורא מהא דאף בחטאת בכלי נחושת התירה התורה ע"י מו"ש ובכ"ח הצריכה שבירה עי' תוס' פסחים שם ד"ה התורה. והא דאמרינן שם לענין חמץ התורה העידה

כו' אע"ג דהתירא הוא דבלע. וכ"מ שם ג"כ לענין בשר בחלב דלא מהני להו אלא הסקה. איכא למימר כמש"כ הר"ן שם בשם הרמב"ן דחמץ כיון דשמו עליו לא מיקרי התירא ע"ש. וכן בבו"ח א"ל האי טעמא. וזה דלא כהה"מ בפ"ה מהל' חמץ הכ"ג בדעת הרמב"ם דחמץ מיקרי התירא בלע ע"ש:

### משנה ז

**בתוי"ט ד"ה רש"א כו' ומפני כן אני תמה על הרמב"ם כו'** וכן הקשה הלח"מ ג"כ על הרמב"ם דמזכה שטרא לבי תרי דהכא פסק כר"ש והתם פסק כר"י וכן הקשה הברה"ז. ולעד"נ דחיליה דהרמב"ם מהא דלקמן אחר משנה הסמוכה ת"ר יכול ניתז מן הצואר על הבגד יהא טעון כבוס ת"ל אשר יזה לא אמרתי לך אלא בראוי להזאה. ומזה נילף מק"ו להיכא שלא היתה לה שעת הכושר כגון שנשחטה חוץ לזמנה כו' דהא בניתז מן הצואר רגע קודם נפילתה על הבגד ראויה היתה להתקבל בכלי ולהזות (עי' תד"ה ניתז) ממעטינן מחמת שאינה ראויה להזאה כמות שהיא בלתי מעשה הקבלה בכלי כש"כ נשחטה חוץ לזמנה שאינה ראויה כלל להזאה וכן רש"י במשנה ר"פ פי' הטעם דפסולה א"ט כבוס מדכתיב אשר יזה כו' וא"כ ע"כ מדמה אתי למעוטי שהיתה לה שעת הכושר ואותה פרט לתרומה וכן הרמב"ם בפי' לא הביא אלא מיעוט אחד דמדמה ונכון בעז"ה: **שם בתוי"ט ד"ה מריקה כמריקת הכוס כו' ולפ"ז גרסי' מריקה ושטיפה בצונן כו' ונ"א דגרסי מריקה בחמין כו' היא גי' הרמב"ם.** ול"נ דאינו מוכרח דהרמב"ם גורס בהדיא חמין. ומש"כ יאמרו מריקה בחמין לא קאי אמתניתין אלא על חכמים דברייתא. ותדע דאמר ע"ז ואמרו ל"ר ועל כמריקת הכוס כתב ומה שאמר בל"י. ואפ"ה מפרש כוונת המשנה לדעת החכמים כמו שמפרש רבה בשלהי ע"ז כמש"כ התוס' כאן ד"ה השפוד. ואביי דמקשה ליה הוא משטיפה דלכ"ע בצונן. ורש"י ע"כ יאמר דגם רבה ל"ג וכפי מש"כ ראשונה ואביי פליג עליה בפירושא:

## פרק יב

### משנה א

**בתוי"ט ד"ה לערב כו' משום טבו"י נקט לה.** והוא מדברי תוס' דהכא ודרפ"ג דחגיגה. וגם תירוץ התו"ח איתא בדבריהם כאן ושם. ונראה שלא ראם. גם נשתבש בדברי התוי"ט שהבין בו שהטבילה לחוד מעכבתו מחלוקה. די"ל דכוונתו שלא הביא עדיין כפרתו. אבל לדינא נוכל לומר דאפי' הביא כפרתו אלא שלא טבל ג"כ אינו חולק. וכ"כ הצ"ק בשם בה"ז וקלסי'. ומאי דפשיטא ליה להתו"ח כיון דמה"ת ראוי הוא. אין איסור דמד"ס

מעכבתו מחלוקה. אונן ביום קבורה יוכיח לאוקימתא דרב אסי לקמן (צ"ט ב') דג"כ אינו אלא מדרבנן ואינו חולק:

**שם ד"ה וכל שאין לו בבשר כו'**. מש"כ התוי"ט בשם כך מצאתי. היא גמרא ערוכה בפרקין (ק"ג ב') ע"ש ופלא הוא :

## משנה ב

**במשנה עולה שנשחטה שלא לשמה כו' עורה לכהנים**. בפי' הרמב"ם ומה שאמר שעלתה לאיש כו' ר"ל עלתה לגבי המזבח. ודוחק דהא קרא קאמר עולת איש. וכן המשנה אומרת שעלתה לאיש. ול"נ לפרש דעלתה לאיש לשם נדבה כדאיתא בריש מכלתין. וע"ד דאמרי' בערכין פ"ח מ"ז כמה אדם רוצה ליתן כו' להעלותו עולה שאינו רשאי:

**שם ואחד עולת האשה כו'**. בפי' הרמב"ם ומה שאמר איש פרט לעולת הקדש כו'. תימה וכי סני ליה דרשה דמתניתין עולה שעלתה לאיש וכ"ה בברייתא לקמן בסה"ע. ואולי דהרמב"ם דינא הוא דאתי לאשמעינן ותרתי שמעת מיניה:

## משנה ג

**בתוי"ט ד"ה עורות קק"ל כו' וא"צ מעוט לקק"ל כו'**. ואני אומר דלקק"ל ליכא ק"ו דמה לעולה דלא זכו בה הבעלים כלום משא"כ בקק"ל דזכו בם בבשרם:

## משנה ד

**במשנה וחכ"א אין כו'**. בגמ' אמרו והלכתא כחכמים. פשוט דזהו מסתמא דגמרא ודלא כרחב"א אר"י דפסק כר"ע וכ"נ מפרש"י כאן ומתוס' בכורות (ל"ב ב'). ומדברי הרמב"ם והרע"ב אחריו נראה שמפרשים דגם זה הוא מדברי רחב"א אר"י ותמוה:

## משנה ו

**בתוי"ט ד"ה יצאו כו' וסמכוהו למה שנאמר בפהע"ד והוציא את כל הפר כו' אמרו כיון כו'** (וע"כ ט"ס הוא וצ"ל למה שנאמר בפר כהן משיח. או למחוק מלת כל והתוי"ט לא הרגיש בזה והעתיק בשבוש כאשר הוא בפי' הרמב"ם) ועפירש"י דמאל מחוץ למחנה הכתוב גבי פר ושעיר דיו"כ יליף לה וצ"ל דגי' אחרת היה לפני הרמב"ם בגמרא ותו"כ. והתוי"ט לא העיר בזה. ולא עוד אלא שביומא פ"ו מ"ז הביא הגמרא ופרש"י כמו שהוא לפנינו:

**שם ד"ה ניתך כו' ומ"ש הר"ב דכתיב והשורף כו' יכול כו'**. דהל"ל לאחר שניתך כלישנא דמתניתין. ופשוט דהרע"ב כתב כן אליבא דהלכתא שפוסק כת"ק דברייתא

וכ"פ הרמב"ם בחבורו. ונראה שהם מפרשים דניתך הבשר דמתניתין הוא סיום דברי ר"ש (ולא מסתם מתניתין) וכמו דשמעינן ליה בברייתא לגי' שלפנינו:

## פרק יג

### משנה א

**במשנה א"ל אף השוחט בפנים כו'**. בתור"ע תמה מה זו שאלה הלא לקמן (ר"ד ק"ט) תנן אחד כו' שהיה פסולן בקדש כו' חייב. וכן קשה לרבי ע"ש. ול"נ דע"כ כלל זה ל"ד דהתנן שם (ע"ב) וכלם שחסרו כ"ש כו' פטור. והרי היה להם שעת הכושר ואם עלו ל"י. ויוצא הוה דומיא דפסול חסרון כדאמרי' לקמן (ק"י) מה לי חסר מה לי יצא:

**שם בתוי"ט ד"ה כיון שהוציאו כו' ואל פתח אוהל מועד לא יביאנו כצ"ל**:

[שם בא"ד שהעלן בחוץ כדתני דבר"י כו' כצ"ל. מהגרמ"ש ז"ל]:

### משנה ג

**בתוי"ט ד"ה חייב כו'**. הרמב"ם בנא"י. והן דברי ריו"ח בגמרא. ותמוה. (וכבר כ"ע המל"מ שלא יוכל ליישבם). ובעיקר דברי הרמב"ם נל"פ כוונתו דר"ל דר"ש דריש אותו לחייב על כל אבר ואבר ולא למעוטי חסר. ור' יוסי דריש אותו למעוטי חסר ולא לחייב על כל אבר ואבר. ור"ל דמפלוגתייהו דמתניתין דמיירי בד' וה' אברים שמעינן נמי דפליגי ג"כ במקטיר אבר אחד חסר דלר"ש חייב ולר"י פטור. ואף שאינו כחד מאמוראי בסוגיין צ"ל שהיה לפניו גי' אחרת בגמרא:

### משנה ד

**במשנה ר"א פוטר כו'**. הוא ר' אלעזר בלא י' בן שמוע כדמוכח לקמן (ק"י ב') בתד"ה ומודה. וכן צריך להגיה בגמ' ופרש"י ובמשנה דהקומץ והלבונה הכל בל"י. מה שכ' הרע"ב דקסבר כל המתירין נפסלין בחסרון כו'. הוא שלא בדיוק דבזה ל"פ רבנן. ולשון רש"י בזה מדוייק שפיר:

**שם בתוי"ט ד"ה שהקריב כו' קסבר כו' אשיעור הקטרה כו' כזית ועי' בתור"ע**. ומש"כ שהתוי"ט כתב במשנה הקודמת דלר' יוסי קאי על קרבן כולו וזהו כאוקימתא דר"ל. ל"ד במחכ"ת שזהו כפי גי' שלפנינו בפיה"מ אבל התוי"ט העתיק הנא"י דאפי' לר"י קאי אותו על אבר שלם וסיים ע"ז שהן דברי ריו"ח בגמרא ועמש"כ שם. ונלע"ד בשטת רש"י דאותו פי שנים במובנו. אבר שלם והקטרה שלמה. ובקומץ ולבונה כו' דלא שייך אבר לא בעינן אלא שיעור הקטרה. וכ"נ מהכ"מ שהביאו התוי"ט בד"ה המעלה כזית:

### משנה ח

**בתוי"ט ד"ה נתן שניהם בפנים פטור כו'**. יש לדחוק דכולי גווני קתני. כה"ג כתבו התוס' לעיל ר"פ חטאת העוף הביאם בעצמו שם:

## פרק יד

### משנה א

**במשנה וכן שעיר המשתלח**. עפרש"י. ולשון התוי"ט דאי קודם וידוי בעי לכנס כו' וה"ה ראוי לבא. משמע דבאמת חייבין עליו קודם וידוי וז"א דגם זה ממעטינן בברייתא לקמן (ס"ד קי"ג) מלה'. אלא דמתניתין לא איירי מזה שוב ראיתי שגם הרמב"ם בפי"ח מהל' מעה"ק הי"א פסק דחייבין עליו קודם וידוי וע"ש בהראב"ד ובנו"כ ועצ"ק. ודע דלשון הרע"ב שכ' כל שאינו ראוי לבא שאין עתיד להקריב דמשמע דממעטינן מזה שעיר המשתלח אפי' קודם וידוי הוא שלא בדיוק כדאמרן:

### משנה ב

**במשנה שרש"א כל שהוא ראוי לבא לא"ז ה"ז בל"ת**. וטעמו מלא תעשון ככל אשר כו'. והעתיקו הרמב"ם בפי' בקוצר. וכ' עוד בדברי חכמים אין הענין כו' אבל הכוונה שהלאו הזה הוא אזהרה לכרת שאין לוקין עליו. והעתיקו התוי"ט. וק"ל הא סתם מתניתין ברפ"ג דמכות דלוקין על לאו שניתן לאזהרת כרת וכר"ע שם בגמרא וכ"פ בחבורו רפי"ח מהל' סנהדרין ובפ"א מהל' א"ב ה"ז. ועוד ק"ל דהא כבר נ"ל אזהרה לשוחט ומעלה בגמרא בר"פ דלעיל:

**שם וחכ"א כל שאין בו כרת א"ב בל"ת**. לכאורה חכמים היינו ת"ק. ונראה דר"ש וחכמים פליגי בפירושא דפטור שבדברי הת"ק וכה"ג בפסחים (קט"ז ב') במשנה ע"ש ברשב"ם ותוס':

### משנה ג

**במשנה עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין**. עתוי"ט בלשון הרמב"ם בנא"י אבל העולה היא דורון אפי' הקריבה בתוך ימה"ס כו'. משמע דאם הביא עולתו בתוך הזמן יצא ואפי' למצוה א"צ להביא אחרת והוא חדוש גדול ולא כן משמע בפסחים (נ"ט סע"א). ובתוספתא פ"א דזבחים איתא להדיא עולת נזיר ועולת יולדת ועולת מצורע כו' ששחטן מח"ז בבעלים כשרים כו' אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה:

## משנה ד

**במשנה ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות.** וכתב הרע"ב אבל עובדי כוכבים מותרין להקריב שלמים כו'. ל"י אמאי נקיט שלמים עי' לקמן בגמרא (קי"ז) ובמנחות (ע"ג ב') דיש פלוגתא בזה אם מביאין שלמים. ועולות לכ"ע מביאין. ולשון הרמב"ם בפי' ומותר לעובד כוכבים עכשיו להקריב עולות כו':

## משנה ו

**ברע"ב ד"ה באו לשילה נאסרו הבמות כו'**. ומנוחה זו שילה כו' שלא היו נוסעים כו' כמו במדבר. ובגמרא לקמן (קי"ט ב') איתא בשלמא למ"ד זו"ז שילה מנוחה דנחו מכיבוש כו' ע"ש:

## משנה ט

**ברע"ב ד"ה הרי אלו בעשה כו' א"נ עשה והביאום לה'**. כ"כ רש"י. לכאורה קשה הא מוקמינן ליה לעיל (ק"ו ב') באותן שהקדישן בשעת היתר הבמות כו'. וי"ל דילפינן מינה בק"ו להקדישן בשעת איסור הבמות כדאיתא שם בגמרא ועל עשה אין שייך למפרך וכי מזהירין מן הדין:

**שם ברע"ב ד"ה הקדישן בשעת איסור.** מההיא שעתא כו' וכיון שהמתין עד שלא יוכל לקיימו כו' כ"כ רש"י. ול"י למה לא יוכל לקיים עתה להקריבם בבמת ציבור. ועוד ק"ל דאם תיכף כשהקדיש חרבה שילה מאי ה"ל למיעבד. ועוד כיון דהעשה כבר עבר א"כ לכתחלה יקריב בבמה קטנה ומלשון המשנה משמע דבעת ההקרבה עובר בעשה. ולעד"נ דהעשה הוא כיון דהקדיש בשעת איסור הוי כמו שפירש להדיא ע"מ שיקריבם במשכן הואיל דא"א בבמה והוי בעשה דמוצא שפתיך כו' כאשר נדרת ועשית כמש"כ רש"י לקמן בסמוך ועי' מש"כ בסמוך:

**שם בתוי"ט ד"ה אין חייבין כו' על השוחט בחוץ והמעלה בחוץ כו' כן איתא ברש"י.** ולא דק. דבאמת יש למחוק ברש"י המלות ועל העלאת חוץ דזה כתיב אחריו:

**שם בסה"ד זאת להם עונש עשה ול"ת כו'**. והוא מרש"י. ולא דק כי הרע"ב מפרש כאן באופן אחר:

## משנה י

**במשנה קדשים שהוקדשו למשכן עי' רש"י ורע"ב.** ול"נ לפרש דר"ל שהקדישן בשעת איסור הבמות דאז הוי כאילו הוקדשו בפירוש למשכן וכמש"כ לעיל:

**שם קה"י שהוקדשו למשכן כו' ואם הקריבן בבמה פטור.** נראה דמ"מ י"ל נדרו דהיינו אם אמר עלי לא יצא ועי' בפי"ג דמנחות מ"י:

**שם ומתן סביב**. פי' הרע"ב דכתיב כו' על המזבח סביב ולא בבמה. וכ"פ לענין הגשה וכיהון. ולכאורה קשה לר' יוסי בפרק דלעיל (ק"ח) במשנה (וע"ש בגמרא) דהל' כוותיה מא"ל. ועי' לקמן (קי"ט ב') בגמרא ופרש"י שהביא בכל הני קראי דכתיבי בהו פתח א"מ או לפני ה'. רק לענין מחיצה בדמים פרש"י ג"כ מדכתיב המזבח פי' בה"א. ובהכי י"ל ג"כ פי' הרע"ב בכל הני. אך הקרא דהביא לענין כיהון הוא שלא ככתוב ואולי ט"ס הוא: